

Η Εμπορευματοποίηση της Εντός των Τειχών Λευκωσίας (Ηλεκτρονικό Άρθρο)

Ιστορικό σημείωμα

Αυτό το ηλεκτρονικό άρθρο δημοσιεύτηκε τον Οκτώβρη του 2016 στην ηλεκτρονική σελίδα της [Αγκάρας](#).

Περιεχόμενο

11 Οκτώβρη, 2016

Η Εμπορευματοποίηση της Εντός των Τειχών Λευκωσίας

Φιλοξενούμενο κείμενο

Γράφει ο *Delirium*

Το όραμα μιας εμπορευματοποιημένης εντός των τειχών Λευκωσίας, όπου κάθε κομμάτι της αποσκοπεί προς την συσσώρευση ή/και την μελλοντική χρήση για άντληση ιδιωτικού κέρδους, το οποίο βλέπουμε σήμερα μέσα από την πραγματοποίησή του, δεν είναι καινούργια υπόθεση. Η τάση για επέκταση του κεφαλαίου του καταναλωτισμού(i) στην εντός των τειχών Λευκωσία πέρα από την οδό Λήδρας (με υποστήριξη του δήμου) εμφανίζεται τουλάχιστον από τη θητεία της Ελένης Μαύρου (2006-2011). Η τότε δήμαρχος προώθησε την εμπορευματοποίηση της εντός των τειχών Λευκωσίας, πάνω σε μια σταδιακή και ομαλή βάση, προωθώντας έργα του δήμου τα οποία θα δρούσαν ως κομβικές αλλαγές προς την εικόνα της πόλης, και την προώθηση και ενθάρρυνση επενδύσεων μέσα στην περιοχή των τειχών.

Η απόφαση για τη μεταφορά του δημαρχείου μέσα στην εντός των τειχών Λευκωσία (το οποίο βρίσκεται ακόμη στη διαδικασία ανέγερσης), που κατά το δήμο θα δράσει ως «ο πόλος έλξης νέων συμβατών χρήσεων...η κινητήρια δύναμη για την ανάπτυξη της Εντός των τειχών Λευκωσίας που θα προσελκύσει νέες δυναμικές επενδύσεις»(ii), καθώς και η ανέγερση μιας καινούργιας πλατείας Ελευθερίας, η οποία θα «ενώνει το ιστορικό κέντρο με τη σύγχρονη πόλη»(iii) [το τότε εμπορικό κέντρο], πάρθηκαν κατά τη διάρκεια της θητείας. Η περίπτωση της «Εμπορικής Στοάς Λευκωσίας», που άνοιξε τις πόρτες τις το 2009, ως η τότε πιο ανεπτυγμένη προσπάθεια εμπορευματοποίησης της παλιάς πόλης και την οποία η τότε δήμαρχος χαιρέτισε ως θετικό εγχείρημα, είναι κατατοπιστική της γενικότερης αντιμετώπισης της τότε δημάρχου γύρω από την εντός των τειχών Λευκωσία. Η δήμαρχος (και η αστυνομία) έδειξε ξεκάθαρη ανεκτικότητα στη παράνομη λειτουργία club μέσα στο κτίριο, την ηχορύπανση που προκαλούσε στην ευρύτερη περιοχή και αγνόησε τα συστηματικά παράπονα πολίτη, προτρέποντάς τον να αποφύγει νομικές διαδικασίες.(iv)

Δεν είναι λοιπόν ιδιαίτερα παράξενο πως η τοποθέτηση σχετικά με τη νεολαία της πλατείας Φανερωμένης και γενικότερα την εντός των τειχών Λευκωσία το 2010, ήταν η ακόλουθη: «παρατηρείται αυξητική τάση των αιτήσεων για πολεοδομικές και άδειες οικοδομής στην Παλιά Λευκωσία» (v)...«η εντός των τειχών Λευκωσία βρίσκεται σε ένα μεταβατικό στάδιο με μεγάλη

προοπτική, γι' αυτό και το θέμα της ασφάλειας είναι καίριο. Η παλιά Λευκωσία βρίσκεται στη ζυγαριά και θα εξαρτηθεί πού θα βαρύνει»(vi).

Αριστερά: Γκράφιτι δίπλα στο δημοτικό σχολείο Φανερωμένης κατά της ρατσιστικής «επιχείρησης σκούπα», το 2009(vii.) **Δεξιά:** Αυτό-οργανωμένο πάρτι δρόμου στα σκαλιά Φανερωμένης, τον Οκτώβρη του 2009.

Στην παλιά πόλη είχε τότε αναπτυχθεί και εδραιωθεί η δράση και παρουσία ενός έντονου μίγματος αντί-καταναλωτικής υποκουλτούρας [subculture], εναλλακτικής διασκέδασης, ριζοσπαστικής πολιτικοποίησης, διεκδίκησης του δημόσιου χώρου πάνω στη βάση γενικών συνελεύσεων και δράση ομάδων πολιτών, που είχαν ως κοινή βάση τουλάχιστον δύο στοιχεία: την εναντίωση στον καταναλωτισμό (και κατ' επέκταση στον καπιταλισμό) και στον ρατσισμό και τον εθνικισμό.

Ουσιαστικά η δήμαρχος μας είπε τότε σχετικά καθαρά τη βλέψη τόσο των επιχειρηματικών κύκλων όσο και του δήμου για το θέμα της εντός των τειχών Λευκωσίας. Η αντί-καταναλωτική και πολιτικοποιημένη χρήση του δημόσιου χώρου της παλιάς πόλης, η οποία είχε αναπτυχθεί αισθητά τα τελευταία χρόνια, ερχόταν σε αντίθεση με τα σχέδια εμπορευματοποίησης της περιοχής. Την ίδια περίοδο βλέπουμε να αυξάνεται η αστυνόμευση στην εντός των τειχών Λευκωσίαν(iii), με τη δικαιολογία της ανάπτυξης κλίματος ασφάλειας για τους πολίτες, μια εξέλιξη στην οποία η μόνη ομάδα πολιτών της εντός των τειχών Λευκωσίας (Άγρυπνοι εντός των Τειχών) εναντιώθηκε ξεκάθαρα, ενώ είχε ήδη προηγηθεί η ρατσιστική «επιχείρηση σκούπα» κατά του μεταναστευτικού πληθυσμού της εντός των τειχών Λευκωσίας λίγους μήνες πριν(ix). Οι πολιτικές ομάδες, οι ομάδες πολιτών, οι κάτοικοι και οι θαμώνες της εντός των τειχών Λευκωσίας, τάχτηκαν εναντίων της εμπορευματοποίησης της παλιάς πόλης, παρόλα αυτά απέτυχαν να αντιστρέψουν τη διείδυση του κεφαλαίου.

Η μεταφορά (και όχι επέκταση) του κεφαλαίου του καταναλωτισμού στην εντός των τειχών Λευκωσία τα τελευταία χρόνια αναλύθηκε ως κάποιο βαθμό εδώ. Η μεταφορά αυτή εξελίχθηκε από τη μια λόγω της οικονομικής κρίσης, η οποία μείωσε την αγοραστική αξία του καταναλωτικού κοινού, και από την άλλη λόγω της άρνησης των μεγαλοϊδιοκτητών ακινήτων στην λεωφόρο Μακαρίου (και στην ευρύτερη εμπορική περιοχή) να μειώσουν τα ενοίκια στις εταιρίες του μικρού και μεγάλου κεφαλαίου(x). Η ανάγκη τόσο να διατηρήσει το επίπεδο του κέρδους του, όσο και να το αυξήσει, το κεφάλαιο μεταφέρθηκε (φαινομενικά) γρήγορα και απότομα στην εντός των τειχών Λευκωσία, είτε διατηρώντας τις ονομασίες των μαγαζιών του, είτε αλλάζοντας τες για σκοπούς μάρκετινγκ. Επωφελούμενο από τα χαμηλά ενοίκια, την δυνατότητα μείωσης μισθών των εργατών/εργατριών του και ένα δήμο διαθέσιμο να υποστηρίξει την εμπορευματοποίηση της εντός των τειχών Λευκωσίας προωθώντας κίνητρα(xi), το κεφάλαιο κατάφερε να μειώσει τις τιμές των προϊόντων του και να διατηρήσει τα επίπεδα της κατανάλωσης τους. Φαίνεται λοιπόν πως το κεφάλαιο σταθεροποίησε τα κέρδη του μέσα από την εκμετάλλευση της εντός των τειχών Λευκωσίας, αφήνοντας την (πρώην) εμπορική περιοχή της Μακαρίου στη σημερινή «άδεια» κατάσταση.

Αριστερά: Ένα από τα πολλά άρθρα δαιμονοποίησης της παλιάς πόλης. Εδώ το πρωτοσέλιδο της Σημερινής στις 23 Απριλίου του 2010. **Δεξιά:** Πανό στην πλατεία Φανερωμένης

Η συστηματική προβολή της εντός των τειχών Λευκωσίας από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης (Μ.Μ.Ε.), καθώς και από πολιτικούς παράγοντες ως ένας χώρος που χαρακτηρίζεται από γκέτο μεταναστών, ναρκομανών, σύναξη «προβληματικής» νεολαίας, φόβου και τρόμου για τους πολίτες, αστικής παρακμής και έλλειψης ασφάλειας και δημόσιας ζωής χρησιμοποιήθηκε από τον τωρινό δήμαρχο, Κωνσταντίνο Γιωρκάτζη, ως η ρητορική πάνω στην οποία παρουσιάστηκε η μεταφορά του κεφαλαίου μέσα στην εντός των τειχών Λευκωσία ως «ανάπτυξη» και «αναζωογόνηση» του ιστορικού κέντρου, ως ένα οικονομικό θαύμα μέσα στην καταστροφική ύφεση της κρίσης:

«Στον Δήμο Λευκωσίας, αν για κάτι αισθανόμαστε περήφανοι, είναι η ανάπτυξη που πετύχαμε να φέρουμε στο επί σειρά ετών υποβαθμισμένο ιστορικό κέντρο της πρωτεύουσας, εν μέσω μάλιστα της χειρότερης οικονομικής κρίσης της σύγχρονης ιστορίας μας. Αυτή η επιτυχία δεν ήταν τυχαία. Τη χρονιά που μας πέρασε, υιοθετήσαμε ένα πρόγραμμα συντονισμένων δράσεων, κινήτρων και μέτρων, με στόχο τη βελτίωση και αναζωογόνηση της εντός των τειχών πόλης» (xii)...«Εκείνοι οι δρόμοι που κάποια χρόνια προηγουμένως αποτελούσαν για πολλούς μέρη προς αποφυγήν, γκετοποιημένες περιοχές, προβληματικά και ανασφαλή τμήματα της πόλης, σήμερα σφύζουν από ζωντάνια όλες τις μέρες της εβδομάδας. Ιδιώτες επιχειρηματίες επένδυσαν στο άλλοτε υποβαθμισμένο κέντρο, μικροί και μεγάλοι, απλοί πολίτες, οικογενειάρχες, φοιτητές, νέοι, αγκάλιασαν και συνειδητά επιλέγουν την εντός των τειχών πόλη, ενώ η περιοχή συνεχίζει να προσελκύει νέες χρήσεις και αναπτύξεις»(xiii)

Αυτό που έγινε δεν ήταν φυσικά «ανάπτυξη» (ακόμα και με καπιταλιστικούς όρους), αλλά η γεωγραφική μεταφορά του κεφαλαίου από την περιοχή Μακαρίου στην εντός των τειχών Λευκωσία, για σκοπούς διατήρησης του κέρδους του μέσα από τη μείωση του κόστους ενοικίασης και μείωση των μισθών, δηλαδή την εξυπηρέτηση του συμφέροντος του. Η μεταφορά αυτή εξελίχτηκε με μια μετάλλαξη του καταναλωτικού μοντέλου της πόλης από τον στατικό καταναλωτισμό της Μακαρίου, ο οποίος αναπαρήγαγε χρονικά μια σταθερή και εδραιωμένη κατηγορία συμβόλων και δραστηριοτήτων, σε ένα δυναμικό καταναλωτισμό ικανό πλέον να αφομοιώνει και να μετατρέψει συνεχώς καινούργια σύμβολα και κουλτούρες σε εμπόρευμα.

Ο δήμος συνεχίζει την επέκταση της εμπορευματοποίησης της παλιάς πόλης, αποφασίζοντας να μετατρέψει την περιοχή της οδού Ληδίνης σε «Συνοικία Δημιουργικών Επιχειρήσεων»(xiv) και την παλιά δημοτική αγορά σε «Κέντρο Έρευνας και Καινοτομίας»(xv), ουσιαστικά διώχνοντας καταστηματαρχές και τεχνίτες που βρίσκονται χρόνια, πολλοί για δεκαετίες, στην περιοχή. Παράλληλα άρχισε η ανέγερση του τερατουργήματος που ονομάζεται Καθεδρικός Ναός Αποστόλου Βαρνάβα από την Αρχιεπισκοπή(xvi). Οι περεταίρω επιπτώσεις πάνω στους/στις κατοίκους της περιοχής (περιοχές Φανερωμένης, Ονασαγόρου, Τακτακαλάς, Τρικούπη κτλ), όπως η συστηματική οχλαγωγία, η γενική κυκλοφοριακή συμφόρηση, τα σκουπίδια, η δυσκολία πρόσβασης ασθενοφόρων και πυροσβεστικών οχημάτων λόγω παράνομης στάθμευσης, η έλλειψη δωρεάν χώρων στάθμευσης (τόσο για κατοίκους όσο και για εργαζόμενους) κτλ αποτέλεσαν και αποτελούν κύριους λόγους για τη μείωση της ποιότητας ζωής στην εντός των τειχών Λευκωσία.

Η σταδιακή και ομαλή προσέγγιση εμπορευματοποίησης της παλιάς πόλης, όπου πριν από την κρίση στόχευε στη επέκταση του κεφαλαίου και στην εντός των τειχών Λευκωσία, κατέληξε μετά την κρίση στην απότομη μεταφορά (και όχι επέκταση) του κεφαλαίου από την περιοχή της Μακαρίου στην παλιά πόλη. Παρόλη λοιπόν την επιτυχία εμπορευματοποίησης της εντός των τειχών Λευκωσίας, η κύρια εμπορική λεωφόρος της Λευκωσίας κατέληξε ερημωμένη. Με μια ιδιαίτερη δόση ειρωνείας, βλέπουμε πλέον τον Κωνσταντίνο Γιωρκάτζη να προσπαθεί να προωθήσει την λεωφόρο Μακαρίου και την ευρύτερη περιοχή προς τους «επενδυτές», μέσα από μια γκάμα προγραμμάτων.

Όπως ο δήμαρχος ανέφερε στο Pop-Up Festival (2013) το οποίο οργανώνεται για αυτόν ακριβώς τον σκοπό πρέπει το κεφάλαιο να διεισδύσει ξανά στη Μακαρίου: «Αισιοδοξούμε πως η δραστηριότητα

αυτή στην καρδιά του εμπορικού πυρήνα της πρωτεύουσας θα προκαλέσει το ενδιαφέρον του επιχειρηματικού κόσμου και θα επαναφέρει την εμπορικότητα στο κέντρο της πόλης, όχι αποκλειστικά και μόνο στη Λεωφόρο Μακαρίου αλλά και σε όλες τις άλλες, παρακείμενες, εμπορικές οδούς»(xvii). Φυσικά οι μεγαλοϊδιοκτήτες των ακινήτων της περιοχής έχουν μείνει με άδειες πολυκατοικίες και κτίρια, να οποία παραμένουν άχρηστα μέχρι ώπου να αξιοποιηθούν μέσα στην αγορά. Πρόκειται λοιπόν για τους πρώτους επωφελούμενους μιας ανανέωσης της λεωφόρου, μετά από την ερήμωση της.

Γκράφιτι πάνω σε κτίριο του παλιού ΓΣΠ, υπέρ της δημιουργίας πάρκου στο παλιό ΓΣΠ, το 2009(xviii.)

Η προσπάθεια λοιπόν της αναβίωσης της Μακαρίου συνεχίζεται από το δήμο Λευκωσίας. Βασικός πυλώνας της αναβίωσης είναι τα σχέδια ανάπτυξης της ευρύτερης περιοχής (του λεγόμενου «Εμπορικού Τριγώνου»)(xix), η πιθανή πεζοδρόμηση κομματιού της Μακαρίου(xx), καθώς και η προσπάθεια μετατροπής του παλιού ΓΣΠ σε ξενοδοχείο, χώρο στέγασης καταστημάτων και καφετεριών κτλ(xxi). Στην περιοχή του παλιού ΓΣΠ μπορεί κάποιος να παρατηρήσει ήδη την ανάπτυξη νυκτερινών μαγαζιών τα τελευταία δύο χρόνια. Η ολοκλήρωση της πλατείας Ελευθερίας θα δώσει επίσης μια σημαντική ώθηση, ενώνοντας (αντίθετα με τα αρχικά plána) την ερημωμένη εμπορική περιοχή της πόλης με το πλέον εμπορευματοποιημένο ιστορικό κέντρο. Η αναβίωση της Μακαρίου δεν θα αποτελέσει απαραίτητα την κατάρρευση της εμπορευματοποίησης της εντός των τειχών Λευκωσίας. Από τη μια, θα μπορούσε να δράσει ως η βελόνα που θα σπάσει απότομα τη φούσκα που εξελίσσεται εδώ και χρόνια στην παλιά πόλη. Από την άλλη, θα μπορούσε να φέρει την ενοποίηση του τωρινού εμπορικού της εντός των τειχών Λευκωσία με την ανερχόμενη πλατεία Ελευθερίας και την περιοχή της λεωφόρου Μακαρίου, σε έναν συμπαγές ψευδό-κουλτουριάρικο χώρο κατανάλωσης.

Delirium

i Με τον όρο εδώ εννοούμε το κομμάτι του κεφαλαίου το οποίο προωθεί ως το εμπόρευσμά του την πώληση υπηρεσιών διασκέδασης μέσα στα πλαίσια την κυρίαρχης καταναλωτικής κουλτούρας, και κατ' επέκτασης την πώληση και κατανάλωση ενός (η πολλών) εμπορευματοποιημένου τρόπου ζωής (lifestyle) πχ: cafe, εστιατόρια, μπαράκια, clubs κτλ.

ii <http://www.nicosia.org.cy/el-GR/municipality/projects/under-construction/town-hall/>

iii <http://www.nicosia.org.cy/el-GR/news/announcements/2012/47902/>

iv <http://archives.cyprus-mail.com/2011/07/31/the-right-to-quiet-one-man-s-battle/>

v <http://www.sigmalive.com/archive/simerini/news/social/260000>

vi Ibid.

vii Πηγή Φωτογραφίας: Φάλιες OFFLINE, Τεύχος 3, σελίδα 5.

viii <http://www.sigmalive.com/archive/news/local/259838>

ix Σόφη Ορφανίδου, Αστυνομικό show με εξευτελισμό αλλοδαπών προς ικανοποίηση των Ξενοφοβικών, Εφημερίδα Πολίτης, 26 Σεπτεμβρίου 2009, Σελίδα: 22, Κωδικός άρθρου: 898674.

x

<http://www.philenews.com/el-gr/eidiseis-topika/43/333276/schedio-kinitron-gia-anakampsi-tou-kentro-u-tis-lefkosias>

xi <http://www.sigmalive.com/archive/simerini/570122>

xii <http://www.sigmalive.com/archive/simerini/570122>

xiii Ibid.

xiv <http://politis.com.cy/article/gitonia-kenotomon-epichiriseon-stin-palia-lefkosia-etimazi-o-dimos>

xv

<http://www.philenews.com/el-gr/eidiseis-topika/43/334015/telos-epochis-gia-ti-dimotiki-agora-sti-lefkosia>

xvi

<http://www.philenews.com/el-gr/koinonia-eidiseis/160/317743/archise-i-anegersi-tou-neou-kathedrikou-naou-apostolou-varnava>

xvii <http://www.nicosia.org.cy/el-GR/news/announcements/2013/50588/>

xviii Πηγή Φωτογραφίας: Φάλιες OFFLINE, Τεύχος 2, σελίδα 14.

xix <http://www.nicosia.org.cy/el-GR/municipality/projects/under-study/commercial-triangle/>

<http://www.philenews.com/el-gr/eidiseis-topika/43/311888/prochorei-i-anaplasti-tou-emporikou-trigono-u-makariou-stasikratous-evagorou>

xx

<http://www.philenews.com/el-gr/eidiseis-topika/43/188877/prokatarktika-schedia-gia-pezdromopoiisi-tis-makariou>

xxi

<http://www.philenews.com/el-gr/top-stories/885/321115/deite-olokliri-ti-meleti-gia-to-schedio-anaplasti-s-tou-paliou-gsp>

Χρειάζεται Τούρκικη Μετάφραση, Χρειάζεται Αγγλική Μετάφραση, Αγκάρρα (Ομάδα), Ηλεκτρονικά Άρθρα, Δεκαετία 2010-2019, 2016, Απροσδιόριστη Τοποθεσία, Δικαίωμα στην πόλη, Δημόσιοι Χώροι, Παλιά Πόλη Λευκωσίας

From:

<https://movementsarchive.org/> - Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο

Cyprus Movements Archive
Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:

https://movementsarchive.org/doku.php?id=el:digital:agkarra:old_city_consumerism

Last update: **2025/07/15 13:46**